63ste Jaargang No. 5219 — DAGBLAD — Maandag 22 September 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Directeur F. J. M. Wijnekus, Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Arabieren dreigen Amerika en Europa

Brtitten zullen Palestina verlaten

Welles becritiseert interventie-politiek

DREIGING VAN DE ARABISCHE WERELD.

Een zegsman van het Arabisch bureau te Losden zeide, dat de Arabische wereld is overeengekomen volledig economisch en cultureel met Europa en Amerika te breken, indien de Uno besluit tot de verdeling van Palestina. De zegsman zeide, dat Engeland zulk een verdeling zou aanvaarden indien de andere Uno-leden helpen dit project uit te voeren. De secretaris van Koloniën Arthur Creech Jones vertrok heden naar New York om de Britse zienswijze voor de Algemene Vergadering der Uno uiteen te zetten. Het meerderheidsrapport van het bijzondere comité ter behandeling van de Palestinaquaestie beveelt aan het grootste gedeelte van het Heilig Land te verdelen in Arabische en Joodse Staten.

De Arabische zegsman zeide, dat de Arabische Bond omvat Irak, Egypte, Saudi Arabië, Transiordanië, Syrië, de Libanon, Yemen en zij allen besloten in het geheim tijdens een bijeenkomst te Bludan in Syrië in Juni 1946 om met Europa en Amerika te breken, indien de verdeling een feit zou worden. Toen men vroeg waarom hij nu pas deze beslissing bekend maakte, zeide hij, dat de hoofdreden is de geruchten tegen te spreken, dat de Arabische Staten het oneens zouden zijn geworden over de aangenomen politiek, indien de Uno hun eisen tot niet-verdelig negeren.

Hij voegde er nog aan toe, dat een volledige economische breuk kan betekenen, dat de Aarabische landen de olieconcessies van Engeland en de Verenigde Staten zullen intrekken. Men zou ook iets kunnen doen met betrekking tot de landingsrechten der buitenlandse luchtvaartlijnen.

De Arabische autoriteit zeide, dat de Arabische Staten manschappen, geld en wapenen zullen verschaffen aan de Palestijnse Arabieren om iedere poging tot verdeling te weerstaas.

BRITTEN VERLATEN PALESTINA.

De politieke correspondent van de 'Sunday Times' te Londen zeide, dat de regering besloten had, dat Engeland niet langer de last van het mandaat over Palestina in zijn huidige vorm kan dragen. Hij zeide, dat de regering bereid is de verantwoordelijkheid voor het bestuur te delen, maar het definitief niet meer alleen zal dragen, omdat Palestina nu een zaak is geworden van de Uno. De schrijver zeide, dat deze beslissing gisteren op een cabinetszitting bevestigd werd. Deze zitting werd speciaal bijeengeroepen met het oog een vroege beslissing door de Uno in New York te forceren. Het probleem zal waarschijnlijk deze week nog te New York besproken worden door Arthur Creech Jones, den secretaris van Koloniën. De regering zal een tijdslimiet opgeven voor het terugtrekken der Britse troepen uit Palestina.

De meerderheid van de bijzondere commissie ter behandeling van de Palestinay quaestie in de Uno beval de verdeling aan van het Heilig Land tussen Joden en Arabieren.

WAT DE 'PRAVDA' SCHREEF.

De 'Pravda' te Moskou schreef dat Marshall tracht van de Uno een instrument te maken van de Verenigde Staten, die dan de tatuur oefenen over de rest van de wereld een arena van diplomatieke oorlogvoering tegen de Sovjet-Unie. De Uno zelf, aldus het blad, wordt door de Noordamerikanen bedreigd en de koers van Marshall leidt ten verderve. De Uno in zijn huidige vorm verre van volmaakt is toch nog een barricade tegen de Noordamerikaanse expansionistische plannen. Marshall verklaarde in zijn openbare redevoeringen de diplomatieke oorlog tegen de Sovjet Unie in de Uno de dreiging wegneemt van een overheersing door de Verenigde Staten.

TRUMAN EN DE KORPORAAL VAN MUNCHEN.

Truman was het voorwerp van een der bitterste aanvallen, die ooit in de Sovjet pers op een Noordamerikaanse autoriteit zijn gedaan, toen hij in een Russische weekblad te Moskou beschuldigd werd de lauweren van den korporaal van München na te jagen. Het artikel besloeg bijna een halve pagina met uitgewerkte bijzonderheden over den persoon en de positie van den President. Het werd geschreven door Boris Gorbatov.

INDUSTRIELE ONTWIKKELING IN ZUID-AMERIKA.

George Messersmith, de vroegere Noordamerikaanse ambassadeur in Argentinië, zeide, dat alle Zuidamerikaanse landen uitstekende exportmarkten zijn en hij suggereerde, dat de Verenigde Staten hen technische hulp zenden meer dan geld. Hij vertelde gisteren een bijeenkomst van zakenlieden, dat de beste manier om deze landen te helpen is technische hulp, waaraan de Verenigde Staten zo rijk zijn. Er is overvloed van ruimte om te helpen in de binnenlandse industrie van deze landen. Hij voegde er aan toe de landen van Zuid-Amerika kennen ons beter dan wij hen kennen en wij moeten voortgaan elkander beter te leren kennen. Hij zeide, dat Argentinië tijdens de oorlog de voornaamste voedselbron van Engeland was en tot 1946 gingen haar producten naar Engeland tegen de prijzen van 1941.

Nu wordt Argentinië een onzer beste klanten. Onlangs bestelde zij hier diesellocomotieven omdat zij de prijzen in Noord-Amerika lager vond dan in Engeland en wij konden ook vlugger leveren. Wij moeten weten, dat de kleine landen van Zuid-Amerika nog weinig ontwikkeld zijn alhoewel niet achterlijk.

Brazilië met een bevolking van 40 millioen heeft 12 tot 14 millioen wonen langs de zeekust, terwijl de rest van de bevolking weinig doet voor de ontwikkeling van het land.

De tendens in alle Zuidamerikaanse landen is om zich op velerlei en verschillende industrieën toe te leggen en in de toekomst zal Brazilië niet meer enkel en alleen steunen op koffie noch Cuba op suiker voor de export.

TSJECHOSLOWAKIJE VOLGT RUSLAND.

Masaryk, de vertegenwoordiger van Tsjechoslowakije in de Uno, verzette zich tegen iedere verandering van het vetorecht en hij verdedigde de politiek der Sovjetsatellieten in de Balkan tegen Griekenland. Hij volgde de Russische voorstellen in zake Duitsland en hij critiseerde sommige mogendheden, die handelden buiten de door de Uno gestelde gedragslijnen. Hij was ook tegen het plan der Verenigde Staten om het gehele jaar door een Algemene Vergadering in het klein in zitting bijeen te laten. Hij deed een beroep op de vergadering om hernieuwde pogingen te doen de steeds wijder wordende breuk tussen sommige landen te overbruggen. Hij verzekerde plechtig, dat Tsjechoslowakije alles zal doen om een durende vrede te vestigen.

De rede van Masaryk vermijdde de scherpe aanvallen, die de andere Oost-Europese landen op de Verenigde Staten gedaan hadden, maar overigens maakte hij duidlijk ,dat Tsjechoslowakije kije zich vastbesloten schaart achter Rusland.

BETOGINGEN TE CAÏRO.

Demonstranten te Caïro reden per tram langs het gebouw van de Ministerraad en riepen: lang leve Rusland onze bondgenoot en weg met Amerika de verrader. Andere demonstranten bestaande uit rijksarbeider marcheerden voorbij het gebouw en het koninklijk paleis. Zij schreeuwden: weg met het imperialisme, weg met Engeland en lang leve een vrij Nijldal. Beide groepen werden door de politie verwijderd.

De menigte bejubelde Minister-president Nokarshi Pasha als de held van de revolutie. De dag tevoren was de Minister-president teruggekeerd uit de Verenigde Staten, waar de Veiligheidsraad geen beslissing velde over de Egyptische eis tot terugtrekking der Britse troepen uit het Nijldal en om een einde te maken aan het bestuur van de Soedan.

De menigte protesteerde ook tegen Frankrijk, China en Brazilië, die sommige Egyptenaren er van beschuldigen tezamen met de Verenigde Staten de Egyptische eis niet te steunen. Zij riepen ook: lang leve Rusland, Polen en Syrië, wier vertegenwoordigers in de Veiligheidsraad spraken ten gunste van de evacuatie der Britse troepen. Legerarbeiders, die door het politiecordon heenbraken, riepen toen Nokarshi Pasha aankwam: 'lang leve Nokarshi, de vijand der Britten', 'weg met het verdrag van 1936', 'Wij willen geen onderhandelingen en geen bondgenootschap'.

De menigte ging uiteen toen de secretaris van Nokarshi Pasha hen bedankte en hen vroeg uiteen te gaan.

Tijdens deze opeenhoping van volk trachtte een betoger het herkenningsteken van de Verenigde Staten af te rukken van een autobus der ambassade, die voor het Shepperd-hotel stond. De politie belette dit echter.

THORIUM IN SAKSEN.

De onder Noordamerikaanse censuur staande Duitse kranten berichtten, dat Russische geologen thorium, een radio-actief metaal ontdekten te Freital nabij Dresden in het door de Russen bezette Saksen.

Het gebied werd direct voor geheime werkzaamheden gesloten. Het thorium zou zich 80 kilometer ten Noordoosten van het Ertsgebergte bevinden. Het erts ligt in het gebergte, waar duizenden Duitse arbeiders gedurende het laatste jaar reeds groeven maar uranium, dat de Russen voor atoomonderzoek gebruiken.

(WEER EEN STAKING IN ENGELAND.

De Britse regering gaf de troepen opdracht het vleestransport in Londen vanuit de Smithfield markt te leiden. De wilde staking van de transportarbeiders bereidt zich nog steeds uit.

RUSSISCHE MANOEUVRES.

Uit welingelichte Geallieerde bron komt het bericht, dat de Russische troepen in het Duitse Sovjetgebied de op grote schaal gevoerde zomermanoeuvres nabij Weimar en ten Zuiden van Dresden beëindigen en naar hun winterkwartieren elders in het gebied terugkeren.

Deze manoeuvres, die niet geheim waren, zijn waarschijnlijk verantwoordelijk voor de gepubliceerde Londense berichten, dat de Russen zich op strategische punten samentrekken.

ITALIAANSE BOEREN IN ACTIE.

Boeren in de buurt van Rome bezetten gisteren symbolisch de ongecultiveerde gronden om kracht bij te zetten aan hun eis voor betere arbeidsvoorwaarden. Het agentschap van Ansa zeide, dat het naar schatting om tweehonderd boeren ging. Het conservatieve blad 'Il Tempo' sprak echter over drieduizend.

De actie werd bevolen door de Boerenbond van de door de communisten beheerste Algemene Arbeidersfederatie, die met de grondbezitters onderhandelen voor hoger loon. Een sterke politiemacht werd ingeroepen, maar er hadden geen incidenten plaats. Vandaag worden de besprekingen tussen beide groepen voortgezet.

TSALDARIS NAAR DE UNO.

Constantin Tsaldaris, de minister van Buitenlanlse Zaken van Griekenland, vloog naar New York om zich te belasten met de leiding van de Griekse delegatie in de Uno.

Tsaldaris zal slechts een uur te Parijs vertoeven.

Laatste nieuws

RAPPORT VAN DE CONSULSCOMMISSIE.

De consulscommissie te Batavia die toezicht houdt op de naleving van de order „staakt het vuren" ten behoeve van de Veiligheidsraad, zeide, dat een tussentijds rapport naar de Veiligheidsraad gestuurd is en dat het eindrapport in September zal volgen.

DE OVERSTROMING IN JAPAN.

De overstromingen in Japan nemen langzaam af, maar de pers schrijft over het groot aantal slachtoffers, die honger lijden. Ongeveer tweehonderd Japanners gingen naar Katsushika bij de autoriteiten waar zij brood vroegen. De klagers werden na lange besprekingen weggestuurd en de politie kreeg opdracht de geouwen te bewaken. Het aantal doden ten gevolge van de overstroming wordt geschat op tweeduizend.

BESPREKINGEN TE PARIJS.

Nieuwe besprekingen in electriciteit voor huishoudelijk en industrieel gebruik gaan Woensdag in te Parijs.

Parijs en omgeving zal in drie sectoren verdeeld worden en twee dagen per week zal het verboden zijn stroom te gebruiken met uitzondering van de etenstijden. Iedere sector krijgt zijn twee dagen volgens het rotatiesysteem. Georges Villiers de leider van het Nationale Comité der Franse werkgevers protesteerde bij minister-president Ramadier tegen de voorgestelde beperkingen en zeide, dat zij vernietigend zijn voor de Franse economie.

TWEE MAAL PER WEEK VLIEGDIENST OP NEDERLAND.

Met ingang van 6 October a.s. zal de K.L.M. met een frequentie van twee vliegtuigen per week een vliegdienst ondehouden op Nederland. Momenteel bestaat er ten aanzien van het aantal gegadigden, die per vliegtuig naar onze West willen komen een aanzienlijke achterstand, zodat het openen van een extra lijn veel verlichting zal brengen. Bij voldoende passage op West-Indië is de mogelijkheid niet uitgesloten dat de dienst nog met een derde vliegtuig zal worden uitgebreid. Voorlopig blijft dit echter nog toekomst muziek, maar de klanken zij in ieder geval optimistisch. Wij hopen nog nader hierop terug te komen.

het nieuws van vandaag

De grote gebeurtenis gisteren was voor Curaçao het honderdjarig bestaan van de parochie van Santa Maria. Niet alleen talrijke autoriteiten maar ook het eenvoudige volk trok naar de versierde kerk, die de gehele dag het centrum was van een opgewekt feest. Van heinde en verre kwamen de mensen toegestroomd en vele oud-parochianen wilden op deze glorierijke feestdag de moeder-parochie van drie andere parochies danken voor de goede gaven hunner jeugd.

Dit grote feest ging echter, aldus is de betrekkelijkheid der dingen, de rest van de wereld ongemerkt voorbij. De aandacht bleef gevestigd op de Uno, waar een steeds scherper tegenstelling ontstaan tussen de Verenigde Staten en Rusland. Ieder met eigen aanhang. De Russische satellieten verdedigen het Russisch standpunt dapper en met ongekuiste taal. eBide groepen beweren de democratie te verdedigen. De Russische pers is ook gaan meedoen en vergeleek Truman met Hitler. Marshall werd in alle mogelijke spotprenten aan het Russische volk voorgesteld.

De vroegere Staatssecretaris van de Verenigde Staten Sumner Welles schreef een scherp artikel, waarin hij de interventie-manie van zowel Rusland als de Verenigde Staten hekelde. Hij zeide, dat beide landen precies hetzelfde doen, alleen de wijzen waarop verschillen. De Verenigde Staten doen het met fluwelen handschoenen en Rusland met de ijzeren vuist. De kleine landen worden niet met rust gelaten en worden op alle mogelijke manieren gedwongen zich te buigen naar de inzichten der groten. Als voorbeeld van de interventiepolitiek der Verenigde Staten haalde Welles aan de Argentijnse quaestie, die een volkomen mislukking werd voor Uncle Sam. Op alle mogelijke manieren werd Argentinië dwars gezeten, zelfs door het toepassen van financiële en economische sancties. Het hielp echter niet. Peron werd met overweldigende meerderheid door het Argentijnse volk gekozen en de Verenigde Staten leden een gevoelige politieke nederlaag. Ook de Franco-regering in Spanje zou volgens Welles te wijten zijn aan interventiepolitiek. De kleine landen worden langzamerhand teruggebracht tot de status van protectoraten. Van de volledige souvereiniteit blijf niet veel over.

Dit laatste, dunkt ons, kunnen ook de Nederlanders beamen, die ieder ogenblik voeling moet houden met Washington ter bereddering van hun eigen souvereine zaken in Indonesië. Meer dan ooit blijkt macht recht te zijn.

De Arabische wereld heeft de komende chaos in de Uno nog vergroot door te verklaren, dat het volledig breken zal met Europa en Amerika als het Heilig Land verdeeld wordt tussen Joden en Arabieren. Zij wil geen verdeling. Gedreigd wordt met intrekking der olieconcessies en oorlog in Palestina. Rusland zal hier wel profijt van gaan trekken.

Santa Maria een eeuw

Wat burgelijke en kerkelijke overheid vermogen

Pauselijke waardering en onderscheidingen

De „Sancta Maria" baadde in gul zonnenlicht, een meedogenloze hitte trilde boven de blauwe horizonten en deed de natuur als het ware tot stilte verschrompelen, ware het niet dat beierende klokkentonen en vrolijk in de wind wapperende vlaggen de gelovigen vertelden dat deze Zondag een feestdag was.

Een zeer bijzondere feestdag voor de parochie in het bijzonder en voor Katholiek Curaçao in het algemeen, dit 100-jarig estaan van de Santa Maria. Hier immers werd een eeuw lang pionierswerk verricht en arbeidde men stilzwijgend aan Christus' kerk.

Pastoor A. Schipper, de herder van de feestvierende Christengemeente werd benoemd tot ridder in de orde van de Oranje Nassau, terwijl voorts W. Eferina Pietersz, die als collectant trouw dertig jaren de materiële gaven inzamelde, begiftigd werd met de zilveren medaille van de Oranje-Nassau orde.

De feestelijk versierde kerk was reeds lang voor de aanvang gevuld met de gelovigen, die in grote getalen blijde meejubelden met dit feest. In het priesterkoor hadden onder meer plaats genomen Zijne Hoogw. Excellentie Mgr. P. I. Verriet, apostolisch vicaris, pater A. Spekle, secretaris van het vicariaat, terwijl wij in het kerkgebouw naast Zijne Excellentie, de gouverneur dr. P.A. Kasteel vele vooraanstaande autoriteiten opmerkten.

De H. Mis werd gecelebreerd door de pastoor van de jubilerende parochie, pater A. Schipper met de Hoogeerw. pater C. Gallé, vicaris-provincialis als presbyter assistens, pastoors P. van Rooy en P. Burgemeester als diaken en sub-diaken en pastoor P. Volk en pater P. Möhlman als cantores.

Voor de feestpredikatie, die door pater Spekle werd, las pastoor Burgemeester een telegram voor, van Z.H. de Paus, waarin Z.H. de parochie van de Santa Maria gelukwenste met haar 100-jarig bestaan en Zijn Pauselijke Zegen schonk aan de gelovigen.

In de woorden van pater Spekle konden we een warme toon van dankbaarheid vernemen voor het burgelijk gezag en met name voor de gouverneur, die het apostolisch werk krachtdodig hebben gesteund. Hierbij gaf spreker een historisch overzicht en memoreerde de arbeid die gepresteerd was en die tenslotte leidde tot een bloeiende parochie. Dit werk is mogelijk geweest, dank zij God's onmisbare steun en zegen, aldus pater Spekle. Hierna richtte bij zich tot de gelovigen in de lands taal en wekte hen op te blijven volharden in hun liefde tot God, die zeker de noden van Zijn kinderen kent en hen zeker zal verhoren.

PASTOOR SCHIPPER O.P.
Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Het zangkoor onder leiding van zijn kundige dirigent, Emilio Maduro, verzorgde op uitmuntende wijze de muzikale omlijsting, het orgel werd bespeeld door de heer J. Palm.

Het muziekgezelschap van Scherpenheuvel had er plezier in en blies alsof het een lieve lust was. Schetterende fanfare tonen, onlokt uit instrumenten, die in de zon gloeiden en vonken schoten, begeleidden de aanwezigen naar het clubgebouw, waar de ontvangst een min of meer geanimeerd karakter droeg. Hier toonden vele burgelijke — en overheidsautoriteiten blijk van hun belangstelling.

Onder de aanwezigen merkten wij op, mr. R.A. Jas, dr. W.

Goslinga, Dr. C. Suthoff, Drs. J. van Boven, de gouvernementssecretaris, de heer F. Corver, kapitein-adjudant E. van Laarschot, luitenant-kolonel van Dun, statenlid E. Römer en oud-statenlid A. Senior, de consul van Portugal, de heer B. Maduro, de heren J. Noorduyn, A.F. Vromans, W.J. Nijhoff van de C.P. I.M. dr. M. Berkenveld, dr. van Wassink, dr. H. Spitzer, dr. W. Tjong en voorts tal van fraters paters, kruisheren en andere genodigden.

Voorts waren aanwezig de 2 oudste parochianen, tezamen de eerbiedwaardige leeftijd tellend van 200 jaren, n.l. Terisita Koeiman 106 jaar en Susanne Pinedo, 94 jaar.

Het was Zijne Excellentie Gouverneur Dr. P. A. Kasteel, die de rij van sprekers opende en in een kernachtig betoog de waarde van de Kerk als draagster van de hoogste geestelijke belangen schilderde.

Niet de luxe geldt als het criterium, maar Christendom is het hoogste ideaal in deze wereld. Tenslotte betrok hij de pastoor en zijn parochianen in zijn gelukwens, waarna hij onder luid applaus mededeling deed van de door H.M. de Koningin verleende onderscheidingen.

Zichtbaar ontroerd dankte pastoor Schipper voor de aan hem verleende onderscheiding. Spr. wenste dit blijk van erkentelijkheid voor het gedurende 100 jaren verricht beschavingswerk toch tevens te beschouwen als een posthume hulde aan al zijn voorgangers, die ook hun steentje hadden bijgedragen. Warme woorden van hulde zwaaide spreker toe aan het adres van het Vicariaat, dat steeds zorgde voor het benodigde aantal arbeiders in de geestelijke wijngaard en religieuze onderwijskrachten. Met dankbaarheid maakte pastoor Schipper gewag van de grote steun, welke hij immer van het Nederlandse gouvernement heeft mogen ontvangen.

Wij denken aan de kostbare scholen, die op Santa Maria gebouwd zijn in 1912, in 1922, in 1927 en de Jongensschool in 1944 door financiële steun van het Gouvernement; wij denken aan de onderwijskrachten, die gesubsidieerd werden.

Wanneer wij een buitendistrict als Santa Maria vergelijken met de omliggende landen, van welke natie ook, dan kunnen wij niet anders dan hoogst dankbaar gestemd zijn voor hetgeen hier verricht is.

Na zich aldus in het bijzonder tot Z.E. de Gouverneur gewend te hebben, vervolgde pater Schipper, zich tot de aanwezigen richtend:

Toen de toenmalige Apostolische Vicaris, Mgr. Niewindt 100 jaar geleden de kerk wilde bouwen, stond hij zo goed als alleen. Voor medewerking was hij verplicht zich tot Nederland te wenden; alleen door bijdragen van zijn Nederlandse vrienden was hij in staat om dit kerkgebouw te bouwen.

Er is een spreekwoord dat zegt: „De tijden veranderen en de mensen met hen". Wat een verschil nú en 100 jaar geleden. Want bij dit eeuwfeest is de grootste medewerking ondervonden, niet alleen van Katholieken, maar evenzeer van niet-Katholieken. En dan denk ik op de eerste plaats aan de Edelachtbare Heer Districtmeester, de Heer H. Schotborgh, die ons alle mogelijke steun gegeven heeft.

Voorts de milde financiële bijdragen, waardoor het mogelijk was om een torenfonds te stichten, in het bijzonder, de bijdrage van de C.P.I.M. die ons verraste met de som van ƒ 1000.—; ook aan de bijdragen van de Curaçaosche Handelsmaatschappij, de Maduro's Bank, de Heer A. Curiel en zo vele anderen, te veel om op te noemen. Aan allen mijn welgemeende dank.

Maar ook Elga, Electra en de Nederl. Indische Gas Maatschappij mogen niet vergeten worden, die de prachtige verlichting aanbrachten voor de gevel van de kerk en de koraal van de school. Spontaan werden ook aan de bewoning van Santa Maria de tenten afgestaan van de Fair van het Zuikertuintje door de Heer C. N. Winkel, terwijl de Heer Thomas Henriquez geheel gratis voor de geluidsinstallatie zorgde. Spreker was ervan overtuigd dat de bevolking van Santa Maria deze spontane medewerking ten zeerste waardeert.

Nadat pater Schipper vervolgens nog in het papiament gesproken had, sprak namens de parochianen de heer Emilio Maduro, de leider van het Zangkoor en secretaris van de feestcommissie. Van de gelegenheid om pastoor Schipper te complimenteren maakten velen een dankbaar gebruik. In de namiddag was er voor de jeugd een prachtige geslaagd kinderfeest.

LIGTELIJN EXPOSEERT.

Zaterdagmiddag opende Zijne Excellentie Gouverneur P. A. Kasteel een tentoonstelling van werken van den heer E. J. Ligtelijn.

Verheugend is voor Curaçao, dat deze tentoonstelling gehouden kon worden door een Nederlandsen kunstenaar, die zich toelegde op het Schilderen van Curaçaose tafrelen. Het is eveneens zeer belangrijk, dat de Europese cultuur gebracht wordt naar dit Westelijk Halfrond, omdat er een groot gevaar bestaat voor een al te grote materiële beschaving, die op de duur funest is voor een land.

Ligtelijn heeft een oprecht en schoon gevoel voor kleur en compositie, die tezamen tot een harmonisch geheel zijn geworden. Het mooiste voor ons gevoel zijn zijn schilderijen, waarin hij ons toont het simpel leven van de bevolking. Een der schoonste stukken is de ingang van de haven. De kleuren zijn zeer levendig alhoewel wij een te groot contrast menen te zien tussen het wolkendek en de huizen. Zijn meeste werken zijn klein, maar even precies afgewerkt als zijn grotere schilderijen. Het perspectief is zeer goed en ter zelfder tijd steken de afgebeelde voorwerpen scherp uit, dat wij zien als een uitstekende hoedanigheid Ligtelijns meeste werken, die tentoongesteld staan, zijn geschilderd met een paletmes inplaats van met de gewone kwasten. Slechts een of twee der zeegerichten zijn geschilderd met de kwast. Een der interessante schilderijen is dat van het C.P. I.M.-bedrijf. Nog een ander is het op verkleinde schaal geschilderde diorama, dat later in het Indisch Instituut geplaatst zal worden.

Wij raden een ieder aan deze belangwekkende tentoonstelling te gaan bezoeken en zich zelven een mening te vormen over Ligtelijn en zijn werk.

NAAR CURAÇAO KOMEN.

Passagierslijst ss. „Cottica" dd. 12 September van Amsterdam.

De volgende passagiers met bestemming Curaçao bevinden zich aan boord van bovengenoemd stoomschip:

Mevr. L. v. Amersfoort-Moran en dochter. Mej. B. Bande, J. Dethise, R. A. v. Groningen en echtgenote, R. Kahn en echtgenote, F. Meindl echtgenote en 2 dochters, Mevr. M. v. Oosterhout en 2 zoons, O. M. Sorensen en echtgenote, Mevr. Veerhoff en kind, Mevr. Villerius en 2 kinderen, Ds. J. J. v.d. Wall, echtgenote en 2 kinderen, Mevr. A. v. Weel en zoon, G. A. Latour.

Athletiekwedstrijden in het C.B.L.O. Stadion

Goede praestaties.

Kampioenswedstrijden hebben immer een aparte sfeer en eigen bekoring, immers het gaat om de eer van de school en zelfs de onderwijzers hebben begrepen dat de eer van de school ten minste even belangrijk is als de min of meer exacte wetenschappen, die onderwezen worden. Op het C.B.L.O. stadion hadden zich Zaterdag een 500-tal jongens verzameld om elkaar op sportieve wijze te bekampen.

De organisatie van dit athletiek gebeuren voor de jeugd was bij den sportleider A. B. Faay in vertrouwde handen, trouw terzijde gestaan door zijn secundanten, de commissarissen. Sterk de aandacht trokken de nummers „hoogspringen" en „verspringen" en we moeten eerlijk toegeven, dat om menig nummertje hard is gevocht.

Het is niet na te gaan of het veld, dat door de regen Zaterdag in een ware modderbrei was herschapen, van invloed was op de praestaties; feit is evenwel dat de witte sportcostuums van kleur begonnen te verschieten en spoedig een zwarte tint kregen. Maar wat doet dit er toe? De inzet, is het woord, want wie zou er nu eens niet kampioen willen worden?

De wedstrijden werden Zondag voortgezet. De volledige uitslagen luidden:

Jongens van 12 jaar.

60 meter hardlopen: No. 1) H. Eduard, St. Vincentiusschool 9 sec.; 2) Isbelia, St. Vincentiusschool 9,1 sec.

Hoogspringen: 1) H. Willems St. Thomas College 1,30 m.; 2) J. Nebbeling Schroederschool 1,27½ m.

Verspringen: 1) H. Alberto St. Bonifacius-school 3,85 m.; 2) S. Elma St. Willibrord College 3,73 m.

Jongens van 13 jaar.

60 meter hardlopen: 1) G. Monsanto Sithoc 8,6 sec., 2) H. Leseur

Hoogspringen: 1) H. Mercio 2) H. Lesseur St. Vincentius-school.

St. Vincentius-school 8,7 sec.

2) H. Meurs St. Thomas-College 1,17½ m.

Verspringen: 1) G. Monsanto Sithoc 4,71 m.; 2) H. Lesseur St. Vincentius-school 4,49 m.

Jongens van 14 jaar.

60 meterhardlopen: 1) W. Elisa Hendrikschool 8,4 sec.; 2) F. Mercio St. Vincentius-school 8,5 sec.

Hoogspringen: 1) W. Eisden Hendrikschool 1,25 m.; 2) H. Laurens St. Thomas College 1,22½ m.

Verspringen: 1) W. Eisden Hendrikschool 4,27 m.; 2) A. Frosten St. Bonifacius-school 4,26 m.

Hink-Stap-Sprong: 1) E. Sleur Hendrikschool 8,37 m.; 2) J. Nebbeling Schroederschool 8,36 m.

Jongens 15 jaar.

80 meter hardlopen: 1) E. Schoop Ambachtsschool 10,5 sec.; 2) H. Visser Asiento 10,6 sec.

Hoogspringen: 1) D. Nebbeling Asiento 1,55 m.; 2) H. Visser Asiento 1,55 m.

Verspringen: 1) H. Visser Asiento 5,51 m.; 2) E. Vos Sithoc 5,26 m.

Hink-stap-sprong: 1) D. Nebbeling Asiento 9,90 m.; 2) E. Schoop Amachtsschool 9,77 m.

Kogelstoten: 1) E. Schoop Ambachtsschool 11,06 m.; 2) D. Nebbeling Asiento 9,97 m.

Speerwerpen: 1) D. Nebbeling Asiento 27,56 m.; 2) E. Schoop. Ambachtsschool 26,63 m.

Discuswerpen: 1)

Jongens 16 jaar.

80 meter hardlopen: 1) Snijders Sithoc 9,8 sec.; 2) Rotjes Ambachtsschool 10,5 sec.

Hoogspringen: 1) Th. Hypolite Sithoc 1,65 m.; 2) E. Snijders Sithoc 1,55 m.

Verspringen: 1) E. Snijders Sithoc 5,15 m.

Hink-stap-sprong: 7) Th. Hypolite Sithoc 9,76 m.; 2) E. Snijders Sithoc 9,41 m.

Kogelstoten: 1) G. Blomond Sithoc 11,59 m.; 2) E. Snijders Sithoc 10,91 m.

Speerwerpen: 1) G. Blomond Sithoc 31,31 m.; 2) E. Snijders Sithoc 26,33 m.

Discuswerpen: 1) G. Blomond Sithoc 37,37 m. kampioen 1947; 2) Th. Hypolite Sithoc 29,02 m.

Jongens 17 jaar.

100 meter hardlopen: 1) Fonseca Sithoc 11,5 sec. kampioen 1947; 2) Horsford Ambachtsschool 11,5 sec.

Hoogspringen: 1) Fonseca Sithoc 1,76½ m., kampioen 1947; 2) J. Visser A.M.S. en Horsford Ambachtsschool 1,50 m.

Verspringen: 1) Fonseca Sithoc 5,85 m., kampioen 1947; 2) Horsford Ambachtsschool 5,75 m.

Kogelstoten 1) B. Fijnje, Kwiek 10,96 m., kampioen 1947; 2) E. Hennep Ambachtsschool 10,52 m.

Speerwerpen: 1) E. Hennep, Ambachtsschool 32,48 m., kampioen 1947; 2) J. Visser A.M.S. 31,13 m.

Discuswerpen: 1) J. Visser A.M.S. 25,76 m.; 2) E. Hennep, Ambachtsschool 23,16 m.

Hink-stap-sprong: 1) Horsford Ambachtsschool 12,43 m., kampioen 1947; 2) E. Hennep, Ambachtsschool 10,90 m.

800 meter hardlopen: 1) Fr. Martha Ambachtsschool 2 min. 49,8 sec., kampioen 1947.

300 meter hardlopen: 1) Fonseca Sithoc 41,2 sec., kampioen 1947; 2) Fr. Hypolite, Sithoc 41,3 sec.

Senioren.

100 meter hardlopen: 1) Stevenson S.A.C. 10,9 sec.; 2) Pigot S.A.C. 11,0 sec.

Hoogspringen: 1) Dopwell, S.A.C. 1,72½ m.; 2) Basse 1,70 m.

Verspringen: 1) Martis, Sithoc 6,11 m.; 2) Taylor S.A.C. 6,00 m.

800 meter hardlopen: 1) G. Webb 2 min. 17,1 sec.; V. de Pool 2 min. 18,1 sec.

1500 meter: 1) G. Webb; 5 min. 4,1 sec.; 2) Brown 5 min. 16,9 sec.

5000 meter hardlopen: 1) Valerio 20 min. 52 sec.; 2) Marthen 21 min. 24 sec.

Polsstokhoogspringen 1) Pigot S.A.C. 2,92 m.; 2) Watkins 2,50 m.

Kogelstoten: 1) Adriana 11,33 m.; 2) Carty 10,33 m.

AGENDA

BIOSCOPEN.

WEST-END: „Young Widow", 7 en 9 uur.

ROXY: Recital van den violist Ricardo Odnoposoff 8.30 uur.

CINELANDIA: „El Conquistador", 8 uur.

..APOTHEKEN: Avonddiensten tot en met 26 September as. worden waargenomen door: Excelsior, Herenstraat 4, tel: 2004; en Emma, Bredestraat 159 (Otrab.) tel: 1636.

CULTUURCENTRUM: Vergadering van de Handel. Deviezennood 8 uur.

SCHEEPSBERICHTEN.

20 September 1947.

Mormac Gulf van Rio de Juan; Taranaki van Canal Zone; Clearwater Victory van Belem; Taranaki naar Londen; Telamon naar Pto Sucre; Bonaire naar Paramaribo.

…… … … … 21 September 1947.

Mormac Gulf naar Aruba; Clearwater Victory naar Cristobal; Ino van Paramaribo; Alabama van Le Havre; Benny naar Pto Cabello; Alabama naar Cristobal; Alcoa Clipper naar Trinidad; Paulina van Sta. Marta.

TRES PA NADA.

Van den Heer Henny Eman ontvingen wij het volgende telegram:

Amigoe Curaçao.

In vergadering Politieraad gisterenavond bleef vastgesteld dat de Redactie verzonden telegram H.M. Koningin steunende volksverzoek afscheiding unaniem werd aangenomen en verzonden dus geen twee tegen één. Mijn informatie aan u is juist ook telegram Staten verzoekende behandeling decentralisatieontwerp t.a.v. Aruba niet voortzetten was unaniem. Kwartsz heeft zijn voorzitterschap afscheidingscommissie tit heden niet neergelegd reden waarom ik mij moet onthouden te beweren, dat hij contra scheiding is ook eenmaal zulks mij in strijd zou zijn met zijn verklaring aan Hare Majesteit.

Henny Eman.

A. van der Sar.
Internist,
vanaf heden weer te consulteren.

VOETBALLEND BONAIRE GAST VAN K.S.C.

Gedurende het afgelopen weekend vonden er op het K.S.C.-terrein, Rif, twee voetbalwedstrijden plaats tussen Curaçaoënaars en Bonairianen. De „club „Uruguay" van ons zustereiland Bonaire is dezer dagen de gast van de K.S.C.

Zaterdag speelde dit elftal een wedstrijd tegen „Republiek", die eindigde in een gelijk spel van 2—2.

Zondag kreeg „Uruguay" een 2—0 nederlaag te incasseren van „Ecuador".

ZWITSERLAND — NEDERLAND 2 — 6

Onder allesbehalve gunstige weeromstandigheden — het regende gedurende de gehele wedstrijd — heeft het Nederlands elftal na een teleurstellend afgelopen siezoen, kans gezien de sterke Zwitsers in Amsterdam een 6—1 nederlaag toe te brengen.

De ruststand ging in met 1—1, hetgeen te wijten was aan de traditionele fout van onzen nationale doelverdediger Kraak.

De doelpunten aan Nederlandse zijde werden gescoord door Wilkes, Dräger en Rijvers.

De midvoor plaats aan Nederlandse zijde werd bezet door Abe Lenstra, wiens spel sterk de aandacht trok. Aan Zwitserse zijde blonk vooral uit de midvoor Amado, die een aan Zwitserland toegekende strafschop, volkomen miste.

KATHOLIEKE ZEEMANSHUIS TE LIVERPOOL.

K.S.C.-club te Londen.

Twee gebeurtenissen hebben in de laatste weken de aandacht gevraagd voor de activiteit van de Britse katholieken. De eerste was de opening van het Atlantic House, een groot zeemanstehuis in Liverpool; de tweede de inwijding door Kardinaal Griffin van een club in Londen, welke is ingericht door de ridderorde van de British Knights of St. Columba.

Het Atlantic House in Liverpool is een katholiek centrum voor zeelieden. De Hertogin van Kent opende het gebouw, dat misschien de mooiste en modernst ingerichte zeeliedenclub ter wereld is.

Zij is toegankelijk voor alle zeelieden, onverschillig van welk geloof of ras. Het gebouw voldoet aan alle cosmopolitische eisen, die men aan een clubgebouw kan stellen. Het centrum van het gebouw wordt gevormd door een prachtige kapel.

Twee bootjes in de vorm van lichtschepen hangen aan weerszijden van het altaar en doen dienst als godslampen. Symboliserend houtsnijwerk suggereert dat het altaar oprijst uit de zee, terwijl erboven in goud rood en wit het embleem van het thans wereldbekende Apostolaat ter Zee is aangebracht. Een grote schildering boven het altaar toont het heilige kind, dat zittend op de knie van O.L.V. Sterre der Zee een zeilschip in zijn handen houdt.

De eet-, rook- en leeszalen voldoen aan alle moderne eisen en zijn van al het nodige voorzien. Daarnaast is er de grote marmeren hall en de prachtige modern ingerichte balzaal.

Reeds eerder was Liverpool bekend om zijn prachtig zeeliedencentrum van de Britse katholieke organisatie: het Apostolaat van de zee. Doch het oude gebouw was te klein geworden en in de oorlog groeide het plan voor de bouw van dit nieuwe centrum. Een bewijs van de waarde, welke de Britse regering aan het werk van de organisatie hecht, kan men zien in de prioriteit, welke zij voor de bouw verleende. Daarnaast droeg het National King George's Fund 20.000 pond sterling bij in de totaalkosten, welke 50.000 pond bedroegen.

De door de British Knights of St. Columba in Londen gestichte club is gegroeid uit het grote werk, dat door de K.S.C. gedurende de oorlog is gedaan, toen hun tehuizen gastvrijheid boden aan millioenen soldaten. Op de eerste plaats zal het nieuwe gebouw voor de leden van de orde West End, dienen als clubgebouw voor de leden van de orde zelf, doch daarnaast ook beschikbaar gesteld worden ... andere katholieke organis... voor vergaderingen en bije... kcmsten, vooral voor organ... ties uit de Commonwealth. een vergaderplaats zoeken Londen.

CURAÇAO

YRAUSQUIN STATENLID.

De Voorzitter van het Centraal Stembureau voor kieskringen Aruba en Curaçao.

Gezien de aan hem gerichte missive van de Gouverneur van Curaçao No. 8270a de 13de September 1947 door hem ontvangen, luidende: „Ter voldoening aan het bepaalde bij artikel 119 van het Kiesreglement (P.B. 1938 no. 115) heb ik de eer U mede te delen dat de Heer F.J.Q. Kwartsz mij bij in afschrift hiernevensgaande brief van 5 September 1947 berichtte met ingang van die datum ontslag te hebben genomen als lid van de Staten van Curaçao;"

Overwegende:

dat blijkens het besluit van het Centraal Stembureau voro de kieskringen Aruba en Curacao van 10 November 1945 de Heer F.J.Q. Kwartsz was gekozen op lijst No. 1 in de kieskring Aruba;

dat de Heer J.H.A. Eman, op die lijst onder nummer 1 geplaatst, lid van de Staten en de Heer Kwartsz voornoemd op die lijst onder nummer 2 geplaatst, het uitvallend lid is en dat blijkens de in artikel 103 van het Kiesreglement geregelde volgorde met buiten rekening lating als voren overwogen, op die lijst voor benoeming in aanmerking komt de Heer Juan Enrique Yrausquin, wonende op het eiland Aruba;

Gehoord het Centraal Stembureau voor de kieskringen Aruba en Curaçao;

Verklaart mitsdien de Heer Juan Enrique Yrausquin voornoemd gekozen tot lid van de Staten van Curaçao.

Gedaan te Willemstad, de 20ste September 1937.

w.g. Charles Ellis.
Voorzitter.

GEBEDEN OP DE BEGRAAFPLAATS.

Ter gelegenheid van het intreden van de Grote Verzoendag zullen zoals gewoonlijk ook dit jaar weer speciale gebeden gezegd worden op de begaarfplaats der Nederl. Portug. Isr. Gemeente „Mikvé Israël, aan de Berg Altena alhier.

Deze plechtigheid wordt op Dinsdagmorgen te 8.30 gehouden.

SYNAGOGEDIENSTEN OP DE GROTE VEROENDAG.

Synagoge „Mikvé Israël", Colombusstraat.

De gebeden en ceremoniën ter gelegenheid van de Grote Verzoendag zijs vastgesteld op de volgende tijden:

Dinsdag 23 September: Kal Nidré te 6.30 uur 's avonds.

Woensdag, 24 September: Ochtenddienst te 8.30 uur. Schriftlezing te 11.50 uur.

Namiddaggebed te 2.15 uur. Gebeden voor de zielerust te 4 uur. Predikatie te 4.30 uur. Slotgebed te 5 uur. Sjofar (bazuin te 6.10 uur. Einde van de dienst te 6.15 uur.

van het meisje aan de plaats der van magnesium in de Verenigde Staten zovel mogelijk te beperken niet-Duits ondernemingen, die respondent van de „Maasbode."

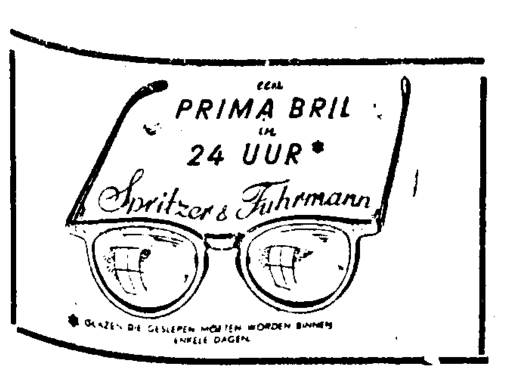
VELDWACHT EN POLITIE.

Over Veldwacht en Politie lezen wij in de Memorie van Toelichting op de Derde Aanvullende Begroting 1947 het volgende.

De Gouverneur is voornemens de leden van het korps Veldwacht, die daarvoor in aanmerking komen een volledige politie-opleiding te geven en tevens een politie-cursus te openen voor inheemse krachten, die voor de politie-dienst voelen.

Gedurende de tijd welke de veldwachters in opleiding zijn is het noodzakelijk het politiekorps tijdelijk aan te vullen met 42 man teneinde 42 man kader Militaire Politie vrij te kunnen maken voor de politiedienst in de districten en op de kleine eilanden. Wat de dienst 1947 betreft behoeven voor bezoldiging etc. geen gelden te worden toegestaan omdat de korpsen Militaire en Burgerpolitie organiek een tekort hebben van ongeveer 40 man. De nadruk wordt erop gelegd dat de uitbreiding een tijdelijk karakter draagt. Oppervlakkig bezien zou tegen eind 1948, wanneer de opleiding der veldwacht voltooid kan zijn, een overcompleet bestaan van 42 man. Het verloop bij de drie politiekorpsen is echter van dien aard, terwijl het tevens binnen afzienbare tijd noodzakelijk is op Hato en Dakota een permanente politie- en brandweerpost te plaatsen, dat tegen die tijd van een overcompleet wel geen sprake meer zal zijn. Mocht dat voor enkele politiemilitairen toch het geval zijn, dan duurt dit niet veel langer dan een half jaar omdat de detacheringstermijn van het personeel dat met de Boissevain is gekomen, per 21 Juli 1949 expireert en een belangrijk gedeelte van dit personeel dan repatrieert. Voor kosten van uitzending van bovenbedoelde 42 man is echter een bedrag van ƒ 35.000,— nodig.

Het ligt in de bedoeling een volledige politiecursus te openen voor inheemse krachten. Oproepingen met vermelding van de eisen waaraan betrokkenen moeten voldoen werden bereids in de dagbladen geplaatst. Verwacht wordt dat begin October a.s. een aanvang kan worden gemaakt met opleiding van een 20 tal cursisten. De kosten voor het lopende jaar, ten bedrage van ƒ 20.000,— worden ter begroting gebracht. De raming voor Curaçao wordt met dat bedrag

Monaco kent Deviezenmalaise

Eigen bevolking is er in de minderheid.

In het Zuid-Oosten van Frankrijk ligt een staat, een stuk kleiner dan de gemeente Utrecht, zoveel kleiner zelfs, dat alle Utrechtenaren er met geen mogelijkheid zouden kunnen wonen. Woonden zij daar, zij zouden er misschien nog niet zo slecht mee zijn, want Monaco is in veel opzichten een gezegend land. Volgens de Monegascen zelf zijn er 340 dagen zonneschijn in een jaar en komt de thermometer 's winters zelden beneden de 16 graden Celcius boven nul.

Monaco kan daarvoor dankbaar zijn; want op mooi weer beluste vreemdelingen zijn voor het prinsdom de enige bron van inkomsten. Alleen het aantal blijvers is al zo groot, dat de Monegascen in hun eigen land een zeerbescheiden minerheid zijn van rond 10% — iets wat voor een onafhankelijke staat wel het wereldrecord zal zijn.

Van de nog geen 18.000 inwoners, die Monaco telt is meer dan de helft Frans, een kwart Italiaans en de Monegascen zelf komen met minder dan 2000 op de derde plaats. Zij vinden dit echter opperbest en werken zo hard zij kunnen, om nog meer vreemdelingen te trekken en zo een nog kleinere minderheid te worden.

De stad heeft drie wijken: de oude kern, Monaco; la Condamine (winkel- en handelswijk) en Monte Carlo. De meeste touristen gaan alleen naar Monte Carlo, de luxe wijk, met als centrum het Casino, het gebouw, waarin de speelzalen. Ieder, die lust heeft kan daar in vlot tempo zijn geld verliezen. Het is met de speeltafels van Monte Carlo als met de klompen van Nederland. Het enige, wat men in het buitenland weet is, dat er in Monte Carlo gespeeld wordt — en men lenkt, dat ieder die de Monegascer grens overschrijdt dus speelt en in luxe baadt.

Om te beginnen is Monaco als onafhankelijk Prinsdom op zich al een merkwaardigheid.

Het heeft een verbond met Frankrijk, zeer tot zijn voordeel, want het leeft alis een Franse stad, maar gebruikt de onafhankelijkheid om dat aan te vullen, wat mocht ontbreken. De Franse munt geldt ook in Monaco, de voedselvoorziening wordt door Ffankrijk verzorgd, de orto voor de rieven is er gelijk en de politie bestaat bijna geheel uit Fransen.

Maar daar de voedselvoorziening aan Frankrijks Middellandse Zeekust nu juist niet zó daverend is, zijn er plannien om ook hierin zelf op te treden: op de scheepswerf van de stad is al een kleine kustvaarder in aanbouw, die in regeringsopdracht handel zal gaan voeren.

De burcht en de rots.

De rots, waarop Monaco ligt is werkelijk niet groot; als men het paleis; het gemeentehuis, de kazerne, 2 musea en daarbij de mooie kathedraal heeft gezien, kan men verbaasd zijn, dat er bovendien nog 2000 mensen wonen. Het paleis, nu een toonbeeld van vrede, was eens de burcht van de Grimaldi's, het nu nog regerende vorstenhuis.

Van hieruit veroverden zij hun gebied en hier doorstonden zij elk beleg met goed gevolg — tot de Franse revolutie. Want de burcht ligt volkomen ongenaakbaar op de rots en beheerste de strategische situatie volkomen. Bovendien stosden de Prinselijke troepen bekend als uitstekende vechters. Doch ook in Monaco draait de tijd door. De garde houdt de wacht voor het paleis, in operette-uniform en de kanonnen staan er alleen om de traditie te handhaven en om de zelfde reden schieten zij eens per jaar, op de verjaardag van de Prins. Op die dag tooit Monaco zich in de volle weelde van de onafhankelijkheid.

De garde paradeert in alle schittering van haar uniform, de kanonnen vuren salvo's en alle andere gebruikelijke feestelijkheden op een nationale dag ontbreken niet, ter ere van de Prins, ten pleziere van de inwoners, ten gerieve — vooral — van de duizenden toegestroomde vreemdelingen en ten bate van de schatkist.

Maar alle jaarlijkse feesten waren niets vergeleken bij dat, wat Monaco onlangs heeft gevierd: het zilveren jubileum van Prins Louis II. De Prins — en vooral de jonge Prinses, waarmee hij kort geleden trouwde, — is populair en al was de omvang van het feest kennelijk ingesteld op de gasten, het enthousiasme en de vreugde waren voor de Monegascen zelf. De bevolking mocht dit feest overigens wel eens hebben. Want zo heel gemakkelijk is het leven voor hen niet. De deviezenmoeilijkheden in de meeste landen hebben het aantal touristen sterk doen afnemen en daar Monaco alle stoatsuitgiaven uit die inkomsten moet dekken is de moeilijke toestand te verklaren.

Perikelen is het Prinsdom.

Daarbij komt nog iets. Voor de oorlog was het leven voor de tourits wel duur, maar voor de Monegasque zelf was het best te doen. Dat is nu grondig veranderd. Monaco wordt omringd door de duurste streek van Frankrijk en de eenvoudige Monegascer familie heeft het heel moeilijk. Bovendien kent het Prinsdom ondanks de vermindering de toeloop, woningnood. De ambtenarij is ook daar niet weggebleven en bovendien hebben alle mogelijke nuttige en onnuttige maatschappijen en organisaties er een bijkantoor geopend of er hun hoofdkantoor gevestigd. Resultaat: Op een bevolking van 16.000 zijn er honderden ondernemingen, bedrijfjes en maatschappijen, die ieder hun kantoor nodig hebben. Elk kantoor kost één of meer gasten en de Monegasque zucht en kankert.

Gelukkig is hij niet zwaartillend en hij heeft er het grote feest niet minder om gevierd. Misschien zal hij binnen korte tijd weer reden hebben tot tevredenheid en zijn er weer als vanouds voldoende vreemdelingen, de broodwinnig niet alleen van het Cassino, maar vooral van al het andere, dat Monaco biedt.

Nieuws van overal

GESTRANDE ARMENIËRS.

Een zegsman van de Iraanse regering zeide, dat duizden Armeniërs, die het Russische aanbol aanvaardden om de Iraanse dorpen te verlaten voor Sovjet-Armenië, strandden nu te Teheran en andere steden van Iran zijn de de regerin goverweegt plannen voor hun terugkeer.

100 KILO BOM OP BATOEDWIARDJAR.

De Nederlandse legerautoriteiten te Batavia deelden mede, dat het ongeval met de Mitchell-bommenwerper boven de stad Batoedwiardjar in West-Java aan het volgende te wijten was:

Dit vliegtuig was op een oefenvlucht met bommen van vertraagde werking. Tegelijk met het loslaten van zo'n bom viel op onverklaarbare wijze een gewone bom van 100 kilo uit het bomrek. Een der inzittenden werd op slag gedood, terwijl een tweede later aan de opgelopen verwondingen overleed.

De zes andere inzittenden werden allen gewond, waarbij de korporaal Langendoen, zelfs zwar gewond werd. De piloot Kranenburg slaagde er in, ondanks een beenwond, koers te zetten naar een ander vliegveld waar hij een geslaagde buiklanding maakte.

Een militair luchtvaart onderzoek werd ingesteld.

BEVIN IN PARIJS.

De Franse minister-president Ramadier ontving de Britse minister van Buitenlandse Zaken, die vergezeld werd door de Britse ambassadeur Duff Cooper.

DE SURINAAMSE SINAASAPPELEN.

De Staten van Suriname schreven Gouverneur Brons met het verzoek contact te zoeken met de Nederlandse regering, opdat de Surinaamse sinaasappelen op een normale wijze op de Nederlandse markt komen.

Van her en der

NIEUWE OLIEVELDEN IN NEDER-SAKSEN.

In het gebied van Meinersen-Almsen worden nieuwe oliebo-ringen verricht. Ook in het district Bassum zullen proefboringen naar olie en zout plaatsvinden, waarvoor 5 a 9 maanden zijn uitgetrokken. De boringen gaan tot op 2.100 m. diepte.

NIEUWE PETROLEUMBORINGEN IN ARGENTINIË.

De boringen op de onlangs ontdekte petroleumvelden in Caleta Olivia (Santa Cruz) leveren momenteel dagelijks 4.000 liter aardolie op. In de streek van Senjllosa (Neuquen) worden proefboringen verricht.

BRITS-AMERIKAANS ECONOMISCH PLAN.

Ter stimulering van de productie in Duitsland heeft het Brits-Amerikaanse militaire bestuur een plan bekend gemaakt, waarbij 10% van de opbrengst aan buitenlandse valuta, verkregen uit de verkoop van Duitse goederen, ten goede komt aan een fonds voor Duitse exporteurs en arbeiders in export-industrieën.

Het plan beoogt het Duitse export-program te stimuleren en Duitsland in staat te stellen bij te dragen tot het economisch herstel van Europa. Voorts ligt het in de bedoeling, dat Duitse exporteurs de helft van de gelden van het fonds kunnen gebruiken voor de invoer van grondstoffen en machine-onderdelen en ter bestrijding van de onkosten, verbonden aan de vestiging van verkoopagentschappen in het buitenland. De andere helft der gelden zou ten goede komen aan de arbeiders, wanneer de details van het plan door de Duitse uitvoerende economische raad zouden zijn uitgewerkt.

STEENKOOLWINNING IN RUSLAND.

Men streeft in de Oostelijke delen van de Sovjet-Unie thans naar verbetering van de kolenafvoer in de mijnen. Tegen het einde van het jaar zal de ondergaards transport voor 94% gemechanjseerd zijn. In de mijnen in de Oeral, Siberië, Centraal-Azië en het Verre Oosten werd het kolenvervoer door arbeiders geheel vervangen door dat van electrische locomotieven van biezondere constructie. Hiervan zullen in het komende jaar aan genoemde mijnen 300 stuks geleverd worden met 30.000 nieuwe wagentjes.

In het district Stalino werden 150 grote kolenmijnen geheel gemechaniseerd.

Hun productie bedraagt 2.500 ton per dag. In het Donetsbekken zullen in het kader van het vijfjarenplan 60 nieuwe mijnen worden gebouwd.

De bruinkoolmijnen in de Oekraine zullen volgens het vijfjarenplan in 1950 ongeveer 6 millioen ton bruinkool produceren. Grote leveranties van steenkool verwacht men van de Oekraïnedistricten westelijk van de Dnjepr, waar zich 11 veelbelovende vindplaatsen bevinden.

RUBBERPROGRAMMA OP HET WESTELIJK HALFROND.

Het gezamenlijk streven van de Verenigde Staten en verscheidene Latijns-Amerikaanse regeringen om natuurrubber te produceren op het Westelijk Halfrond, waarmee men begon toen de aanvoer uit het Verre Oosten tijdens de oorlog was afgesneden, is thans het beginstadium gepasseerd.

Volgens mededeling van het Amerikaanse Departement van Landbouw is er thans een rubberaanplant van 11.600 ha in regerings - demonstratiegebieden op koffie-, bananen- en andere plantages en op bijna duizend kleine landbouwbedrijven in Brazilië, Columbia, Costa Rica, Guatemala, Haiti, Honduras, Mexico en Peru.

De productie van rubber in Latijns Amerika was mogelijk gemaakt door de invoer van hoogproductieve stekken van rubberbomen uit het Verre Oosten en de beheersing van de bladziekte.

PASSAGIERSVERVOER OVER DE ATLANTISCHE OCEAAN.

Gedurende het eerste halfjaar van 1947 werden in totaal 205.400 passagiers vervoerd tussen Europese havens en New-York door passagiersschepen van negen verschillende landen.

In Westelijke richting gingen 114.385 passagiers, naar Europa 90.725.

Het aantal passagiers, dat in deze periode door Nederlandse schepen werden vervoerd, bedroeg ongeveer 10.000.

VOORBEREIDINGEN VOOR DE WALVISVAART IN ZUID AFRIKA.

Het grootste aantal walvisvaarders (meer dan 20) ooit in een Zuid-Afrikaanse haven onder handen genomen, wordt thans te Durban in gereedheid gebracht voor het seizoen 1947-'48. Veertien van deze catchers behoren aan de Union Whaling Company, acht andere aan twee Noorse maatschappijen. Bovendien worden nog zeven oudere schepen van de Union Whaling Vo. voor kunstvangst verbouwd.

Een speciaal soort ijzer moest worden geimporteerd, voor die delen van de romp, die vernieuwd moeten worden, doch al het overige is Zuidafrikaans materiaal. Dit jaar krijgen verscheidene der thans in reparatie zijnde walvisvaarders nieuwe krukassen, die in Transvaal vervaardigd zijn door de Zuidafrikaanse ijzer- en staal-corporatie.

Van de 13 catchers die verleden jaar met de Empire Victory naar het Zuiden trokken, werden slechts 2 beschadigd door ijs. Er was overigens geen ernstige schade. Een twaalftal mijnenvegers werd in Durban tot catchers verbouwd in minder dan 5 maanden.

De verwachting is, dat alle schepen van de Union Whaling Co. etgen midden October gereed zullen zijn. De Noorse vaartuigen zullen eind September klaar moeten zijn.

NIEUW VLIEGVELD NABIJ NEW YORK.

Men verwacht, dat het nieuwe „Westchester Country Airport" nabij New York er toe zal bijdragen dat de opstopping op het vliegveld van New York zal verminderen. Dit nieuwe vliegveld met 3 straatbanen is gelegen nabij Purchase in New York en zal vermoedelijk door de voornaamste luchtlijnen, zowel binnenlandse als buitenlandse, worden gebruikt wanneer het zicht op Laguardia minder goed is.

Kamer van Koophandel en Nijverheid op Aruba

Ter voldoening aan het bepaalde bij artikel 19 van het Kiesreglement voor de Kamers van Koophandel P. B. 1944 No 202 wordt hierbij bekend gemaakt dat het tijdperk voor de candidaatstelling voor de verkiezing van drie leden van de Kamer, ter vervulling van vacatures te ontstaan door periodieke aftreding der leden, waarvan Kiesgerechtigden voor het Grootbedrijf één lid en die voor het Kleinbedrijf twee leden kiezen, door de Kamer overeenkomstig het bepaalde bij artikel 18 van voormeld Kiesreglement vastgesteld is op vanaf den 1sten tot en met den 15den November e k, gedurende welk tijdperk dus de candidaatstelling kan geschieden.

Gedurende dit tijdperk van veertien dagen voor de candidaatstelling hiervoren genoemd kunnen ter Secretarie der Kamer op werkdagen van des voormiddags 9 uur tot 12 uur des middags candidaten worden opgegeven door indiening van eene opgave onderteekend door tenminste vijftien kiezers die bevoegd zijn deel te nemen aan de verkiezing waarvoor de candidaatstelling geschiedt en vergezeld van een schriftelijke verklaring van den candidaat dat deze bereid is de candidatuur te aanvaarden. Elke opgave mag slechts den naam van één candidaat bevatten.

De formulieren voor de opgave van candidaten en voor de schriftelijke verklaring zooals hierboven bedoeld zijn vanaf heden kosteloos voor kiezers verkrijgbaar ter bureele van de Kamer.

De inlevering van de opgave voor candidaten geschied persoonlijk door een der onderteekenaars.

Oranjestad, den 20sten September 1947
De Voorzitter

VIS MET DE VISSEN

Van alles en nog wat

door

PAUL VAN VENLO.

Blader ik mijn notities door, dan ontdek ik, dat ik met een groot aantal kliekjes blijf zitten, die met geen fatsoen onder een titel te verenigen zijn. Ik heb maar van de nood een deugd gemaakt, en al dat grut verenigd tot een studentenhavereenheid, onder de ideale kop, dat het over van alles en nog wat gaat. Knap als ik nu nog van mijn onderwerp kan afwijken!

Volgens mijn vriend Janchi zijn bunl, mulátu en corrá de best eetbare vissen. Hijzelf vangt alle soorten vissen, maar eet slechts deze drie.

Koningsvis, hebben ze mij verteld, geeft uitslag in de mond, als je hem een paar dagen achtereen eet.

Slechts hoogst zelden kom je op de diepe zee een school heel jonge visjes tegen. Regel is, dat ze hun jeugd doorbrengen dicht aan de kant. Ik kwam eens ver van de kant een school jagertjes tegen van nog geen vijf centimeter groot. Ik vermoed, dat die verdwaald waren, of door de stroom afgedreven, en ik vermoed ook, dat die heel gauw „naar de haaien" zijn gegaan.

Toen ik eens langs het strand liep, ontmoette ik in een heel klein plasje een scholletje. Het diertje had te veel gewaagd, waarschijnlijk gedreven door de honger. Het schrok, en had veel moeite om weer in zee terecht te komen. Ik had het zo kunnen pakken, maar heb het maar niet gedaan.

Een ontdekking van belang! Een totaal onbekend visje gevonden. In vorm en kleur gelijkend op een sinaasappelschilletje. Het ding stond stil boven een holletje, en bij het naderen van mijn harpoen verdween het er loodrecht in. Daarna kwam het weer naar boven, en ik behoefde er maar naar te wijzen, dan zonk het weer weg. Een paar dagen later kwam ik terug met een netje, en ving het diertje. Ik dacht, dat is wel de moeite waard, en maakte me al de illusie, dat de wetenschap met een sinaasappelis-vanvenlonis verrijkt zou worden. Lang duurde die illusie niet; de vissers herkende het ding meteen: een doodgewoon pasgeboren varkenssnuitje; een van de weinige vissen, die in hun jeugd een andere vorm en kleur hebben dan op volwassen grootte.

De windmaanden April, Mei en Juni zijn kwade maanden voor duikers, maar blijkbaar ook voor vissers, want dan willen de vissen niet bijten.

Onder de mangrove-takken van Suru-Bon, het Zuiden van Lac, krioelt het van vis. Ik ben er een eindje onder gezwommen, en ontmoette er zeer veel caranjitu's. Erg diep ben ik er niet onder geweest, want achteraan is het er zo donker als de nacht, en volgens mensen van ervaring leven daar in de modder groene slangen.

De stekels van een grote egelvis worden schoon gemaakt en gedroogd, en dan als borduurnaalden gebruikt.

Geen nood meer als je in een zeeappel getrapt hebt. Ik hoorde een puik middel. Je moet een ander heel hard in de voet laten bijten, dan gaat de pijn meteen over. Ik heb tot heden toe de probaatheid van dit middel nog niet geëxperimenteerd.

Volgens een visser, kan een groene slang zo hard tegen de wand van zijn hol kloppen, dat je het buiten water kunt horen. En deze slang heeft een vriendschapsverbond met den jacupeper. Ze zijn veel bij elkaar, en zelfs als ze samen in een kanaster zitten, doen ze mekaar nog niets. Noch André noch ik hebben ooit iets van dat kloppen of van die symbiose waargenomen.

De gitzwarte doro of koninginnevis is ook eetbaar, maar hij heeft de vreemde eigenschap, dat hij in sommige maanden taai van vlees is.

Als de zonnevis de kans krijgt, oefent ook hij het kappersvak uit. Ik zag hem eens ijverig een stilstaande binnensnoek af„grazen". Onder dit bedrijf kwam er een troepje jagers voorbij. De binnensnoek werd van dit moment af merkbaar onrustig. De jagers kwamen niet terug, maar hij vertrouwde het zaakje niet. Telkens keerde hij zich om, ging een eindje weg, en kwam weer terug om zich verder te laten scheren. Zou hij bang zijn voor jagers? Ik kan het bijna niet geloven, want hij is vier keer zo lang als een jager. Eerder denk ik, dat hij een roofvis vreest, die de jagers achterna zit.

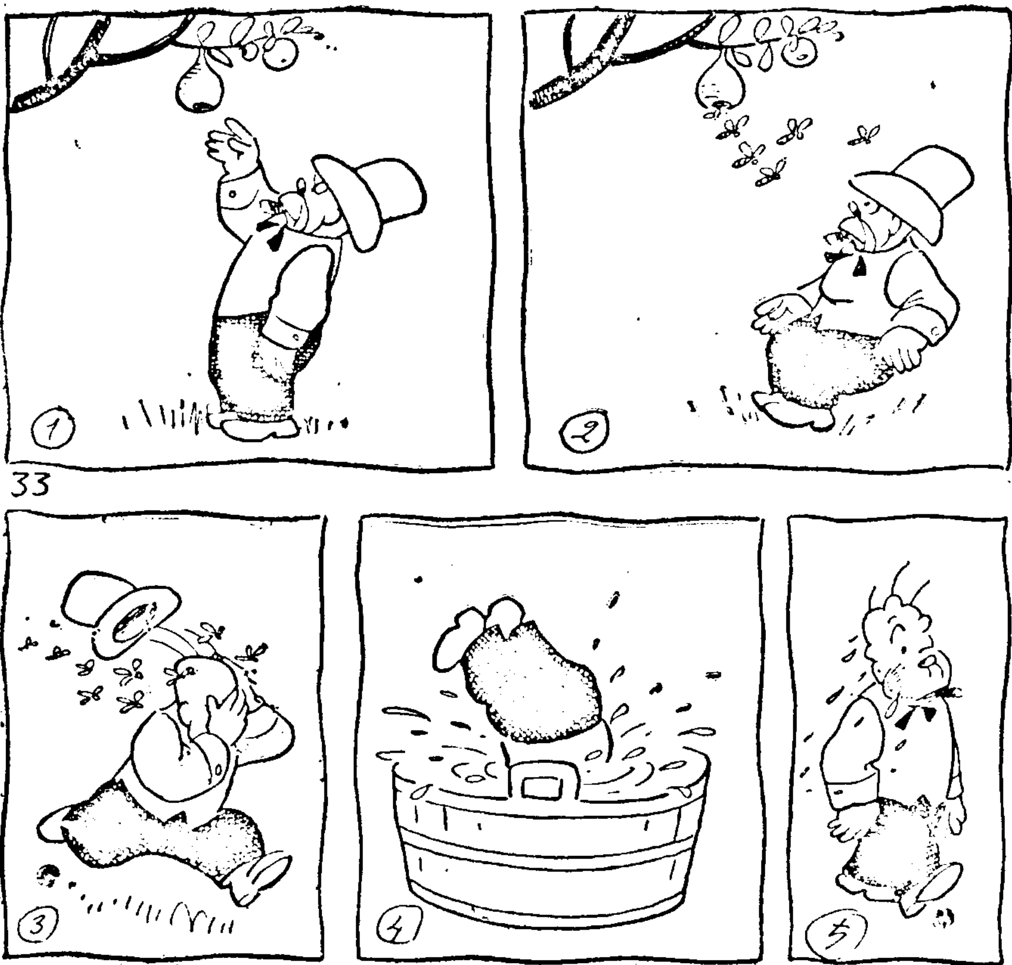
Bestaan er zeepieren? Tussen koraalsteentjes, die op de kust liggen en telkens door de golven bespoeld worden, vonden we iets zwarts. We haalden voorzichtig wat steentjes weg, en zagen een gitzwart glimmend piertje wegkruipen, ongeveer een vinger lang. Dan opeens verdeelt het dierjte zich in vieren, en er kruipen vier piertjes weg. André neemt zo'n vierendeeltje op, en probeert of hij dat ook nog eens delen kan, maar het blijkt taaier te zijn, dan we gedacht hadden. We hebben maar geen geweld gebruikt, en het borelingske heel gelaten.

De langste tocht, die we maakten was er een van twee uren aan een stuk, van het Fort tot Plaja Lechi. We hadden gerekend op de stroom, die er als regel staat, maar er die dag juist niet stond. De opzet was door een reusachtige school masbangu's heen te zwemmen, die 's morgens gesignaleerd was. Juist voor onze aankomst hadden ze de wijk genomen. Een paar achtergebleven groepjes, achtervolgd door jagers, ontmoetten we nog. We zagen verschillende piscarai's, een rog, en twee schildpadden, maar geen enkele grote vis.

Een keer of drie heb ik onder een steen, die ik omgooide, een soort rups aangetroffen van ongeveer 40 cm. lang, zo dik als een pols, lichtpaars gekleurd en bijna doorzichtig. Het dier bewoog zich bijna niet, en liet zich door de deining heen en weer rollen. Ra-ra wat is dat?

Adding machines

— Meyboom

„ADAMSON HEEFT ALTIJD PECH".

Het woningprobleem in Franrijk

De paar Parijzenaars, die zich in deze dagen in de bioscoop wagen, voelen ondanks de temperatuur koude rillingen langs hun rug lopen, als hun een tekenfilmpje over het woningprobleem voorgediend wordt. Als door een geluidloze aardbeving getroffen, zijgen, de een na de ander, alle huizen van Frankrijk inéén, totdat ten besluite deze bemoedigende volzin op het doek verschijnt: „Over 50 jaar zijn alle daken boven uw hoofd ingestort"

Tezelfdertijd kan men in het Grand Palais en langs de Seinekaden vóór dat Paleis een tentoonstelling van moderne woning- en stedenbouw bezichtigen, die van spiksplinternieuwe en vooral vriendelijke woningen wemelt. Men bewondert er de architect, die met een minimum aan materiaal en ruimte een maximum aan comfort weet te scheppen: opklapbare en in boekenkasten ingebouwde bedden, keukens, waarin alleen de mechanische dienstbode ontbreekt, miniatuur-badkamers met dezelfde verlokkingen als de onmetelijke Thermen der oude Romeinen, enfin ideale woningen voor ideale gezinnen, aldus de Volkskrant.

Wie beide manifestaties, de pessimistische zowel als de optimistische, achter elkaar bezocht heeft, krabt zich onwillekeurig achter het oor. Maar hoe staat het dan eigenlijk met het Franse woningprobleem, zal hij vragen. Bij onderzoek zal hem blijken, dat het filmpje, dat van het goede Frankrijk in een nabije toekomst één Messina maakt, uit de koker van de vereniging van huiseigenaren komt en dat de expositie aan de Seine onder de auspiciën van de regering staat. Elk der twee partijen beziet de quaestie dus op haar eigen manier. Wie van beide gelijk heeft? Vermoedelijk niemand, want propagandafilms en tentoonstellingen hebben het element der overdrijving gemeen. Doch dat de pessimistische zienswijze der huisjesmelkers het hier te lande van de officiële visie wint, blijkt zoal niet uit de onverschilligheid der pers tegenover het „woningparadijs aan de Seine" en haar eindeloze reportages over de woningnood, dan toch zeker uit de reacties van het publiek. „Niet Potemkin", zei jl. iemand, die zich op de Expositie herinnerde, dat deze Russische veldmaarschalk nu twee eeuwen geleden zijn vorstin, Katharina II, hele dorpen voor de ogen draaide, om ze na haar passage weer ijlings af te breken. „Potemkin" zegt ook de belastingbetaler, die bij ondervinding weet, wat de staat al niet aan astronomsiche sommen voor zijn apparaat van ambtenaren en paperassen opslorpt, zonder dat de Fransman er zijn land enige materiële winst door ziet opstrijken...

Huurder en huisbaas.

De publieke opinie schaart zich dus in deze quaestie eerder achter de zwartgallige huiseigenaren dan achter de regering. Dit opmerkelijke verbond tussen huurders en huisbazen — twee categorieën, die elkaar in de regel voor uitzuigers en wanbetalers uitmaken — is in het licht der Franse verhoudingen bezien, echter niet zo onnatuurlijk als men wel menen mocht. De huurder weet hier maar al te goed, dat zijn huiseigenaar de naam van „huisjesmelker" al lang niet meer verdient. Als hij op het eind van de maand zijn huurpenningen afdraagt, doet hij dat niet aan een meneer met de traditionele gouden horlogeketting op de als maar spijsverterende buik, maar aan een medeburger, die onder de last van zijn huizenbezit maandelijks verder ineenschrompelt.

Hij durft tegenover deze deerniswekkende figuur niet eens van een lekke dakgoot of van een hinderlijk muizengat reppen, want hij weet, dat het mannetje tegenover hem net voldoende in de palm van zijn hand gedrukt krijgt, om er de belastingen mee te voldoen.

Wie last van muizen en van haperende waterafvoer heeft, moet zelf maar aan de slag gaan of een muizenval zetten. Zo is het met de kleine reparaties en zo is het natuurlijk ook met de grote. En dáárom laten de huiseigenaren in hun filmpje Frankrijks huizenbezit geleidelijk afbrokkelen en ineenstorten en de genraetie van het jaar 2000 in ruines hokken.

Verwaarlozing.

Naast een grimmige overdrijving schuilt er helaas ook veel waarschijnlijks in dit toekomstbeeld. Degenen, die zich Frankrijk van vóór de eerste wereldoorlog herinneren en nu in de gelegenheid zijn die kennismaking te hernieuwen, staan versteld over het bouwtechnisch beeld van dit land. Alles, exterieur zowel als interieur, getuigt van een grenzenloze verwaarlozing.

Aan wie de schuld? Ziehier het Franse woningdrama in banale cijfers. Sedert het fatale jaar 1914 zijn de huren hier te lande vijfmaal zo hoog geworden, terwijl de belastingen 33- en de kosten van reparatie en onderhoud 100-voudig stegen. Het is nu zo, dat de Fransman van zijn loon 2½% aan huur uitlegt, tegen de Rus 10%, de Zwitser 12%, de Belg 20% en de Nederlander, indien we ons niet vergissen, zoiets als 14%. Het waren natuurlijk niet de huisbazen de hier de huren zo breidelden. Het was de politiek of beter gezegd, de demagogie. „De arbeider moet goedkoop wonen" — was na 1918 de slogan der achtereen volgende regeringen. zoals een andere slogan wilde, dat het brood tegen minimale prijs ter beschikking van de werkende bevolking moest worden gesteld.

Fish lures

— Meyboom

Noordamerikaanse stromingen in de West

De I. G. Farben in actie

In de acte van beschuldiging tegen de I. G. Farben Industrie, welker directeuren zich momenteel te verantwoorden hebben voor een Noordamerikaanse militaire rechtbank te Neurenberg, wordt gewag gemaakt van een kartel-regeling tussen Farben, de Aluminium Company of America en de Dow Chemical Company, ten doelhebbende de productie van magnesium in de Verenigde Staten zovel mogelijk te beperken en export naar Europa te verbieden, behalve naar Duitsland en, in uiterst geringe hoeveelheden, naar Groot Britannië. Aldus werd geheel Europa voor magnesium afhankelijk van Duitsland, terwijl Engeland bij het uitbreken van de oorlog wanhopig behoefte had aan dit materiaal. Dit is slechts een van de vele, ofschoon tevens een van de belangrijkste aspecten van de lange Noordamerikaanse aanklacht tegen directeuren van I. G. Farben als industriële organisators van de aanval, die Duitsland op de rest der wereld voorbereidde. Maar het is indirect ook een aanklacht tegen Noordamerikaanse en andere niet- Duitse ondernemingen, die in het kader van kartel-overeenkomsten ertoe bijdroegen Duitslands industriële oorlogspositie tot het uiterste te versterken, en die van de landen waar zij gevestigd waren hopeloos te verzwakken, aldus de Londense correspondent van de „Maasbode."

De Noordamerikaanse aanklacht is in zóverre niet verrassend, dat een ieder, die niet volkomen vreemdeling was in het internationale Jerusalem lang vóór 1939 in hoofdzaak bekend was met het karakter van I. G. Farben Industrie. Zij had haar vangarmen over nagenoeg heel de wereld uitgespreid, en Duitsers in het buitenland, die in enige capaciteit aan deze onderneming verbonden waren, werden, terecht of ten onrechte, als gevaarlijke Duitse agenten geschuwd in die kringen, die meer bedacht waren op de veiligheid van het eigen land dan op de winsten, die behaald konden worden door medeplichtigheid aan de Duitse oorlogstoebereidselen. Maar in hoge mate verrassend is de aanklacht door de biezonderheden, die erin vervat zijn, al werden reeds jaren geleden in Amerika vrijelijk de namen genoemd van ondernemingen op chemisch en ander gebied, die zich met handen en voeten aan I. G. Farben en aldus aan de Duitse oorlogsmachine, hadden laten binden.

Dat de reusachtige Aluminium Company of America genoemd wordt als een der ondernemingen, die door een kartel overeenkomst met A. G. Farben Duitslands industriële oorlogspotentieel versterkte, en die van Engeland en zelfs van de Verenigde Staten gevaarlijk ondermijnde (althans vóór Pearl Harbour), is voor ons van bijzonder belang, omdat de Surinaamse Bauxiet Maatschappij een van haar dochterondernemingen is. Zij is dus eveneens een Noordamerikaanse maatschappij, in haar beleid geheel afhankelijk van de machtige moedermaatschappij, en met zetel te New York. De plaatselijke directeur, op zijn beurt afhankelijk van New York, en de voornaamste ambtenaren te Paramaribo, zijn evenwel Nederlanders.

Toen ik mij zes jaren geleden enige weken in de Verenigde Staten bevond, kreeg ik van een lid van het Nederlandse Gezantschap te Washington (noot van de Redactie: de tegenwoordige minister van Buitenlandse Zaken) een introductie voor zijn Amerikaansen zwager, die deel uitmaakte van de directie der Surinaamse Bauxietmaatschappij. Ik zocht deze te New York op, en had een lang onderhoud met hem of eigenlijk in hoofdzaak met zijn chef, Mr. Cuff, den president der maatschappij, wien hij verzocht had de bespreking bij te wonen.

Ik bevond mij namelijk op weg naar Suriname, waar ik een bescheiden opdracht van de Regering had uit te voeren, en daar het te Londen niet mogelijk geweest was gezaghebbende inlichtingen te verkrijgen omtrent de blijkbaar zeer moeilijke toestand in dat land, was besloten, dat ik mij op weg daarheen in enige daartoe in aanmerking komende centra zou pogen te oriënteren. Reeds meende ik goede redenen te hebben bijzondere aandacht te schenken aan twee factoren, namelijk de nawerking van de zeer sterke Duitse en pro-Duitse invloeden in een koloniaal gebied, waar de Herrenhutters de sterkste, en door opeenvolgende Gouvernementen bevoorrechte godsdienstige gemeenschap waren en aan de andere kant de toenemende Noordamerikaanse invloeden. Men moet in aanmerking nemen, dat de oorlog nog steeds een hoogst ongunstig verloop had; dat in het afgelegen, slecht voorgelichte Suriname, volkomen afgesneden van het Moederland, de toekomst zeer donker ingezien werd, en dat het niet verwonderlijk geweest zou zijn indien de bevolking zich veiliger gevoeld zou hebben onder de vleugelen van de machtige en nog steeds niet oorlogvoerende Verenigde Staten dan als Gebiedsdeel van van een Europees Koninkrijk dat gewikkeld was in een oorlog, welks uitslag, van Paramaribo uit bezien, hoogst twijfelachtig scheen.

Mr. Cuff, die jaarlijks een of twee malen Paramaribo bezocht, en geruime tijd in Suriname vertoefd had, was de eerste die mij uitvoerige inlichtingen omtrent dat land en enige van de voornaamste Bestuurders wist te geven. Hij was een zeer boeiend en aantrekkelijk man, maar ik kreeg de indruk, dat hij al te zeer geneigd was in een hoera-toen over Suriname te spreken. Dit strookte niet met de inhoud van zekere officiële documenten, waarvan ik nog te Londen kennis had kunnen nemen. Ik was voornemens geweest bij hem en zijn collega de quaestie ter sprake te brengen, welke voor mij het zwaarst woog — namelijk die van de snel toenemende Noordamerikaanse invloed op de bevolking ten koste van het Nederlandse prestige, maar zag hiervan af toen ik in de loop van ons onderhoud voortdurend duidelijker meende te merken, dat de beide Noordamerikanen isolationisten waren. Mr. Cuff evenwel ontging het niet, dat ik sommige van zijn enthousiaste opmerkingen zonder enthousjasme in ontvangst nam. Op zeker ogenblik zeide hij: „Waarom gaat u niet eens spreken met Ingenieur van den Broek? Wij kunnen daarna samen lunchen".

De lunch ging niet door, doordat ik eerder uit New York vertrok dan ik van plan geweest was, maar ik had een lang onderhoud met den heer van den Broek, directeur van de Billiton Maatschappij, welke maatschappij eveneens een bauxiet-concessie in Suriname verworven en bovendien goud-concessies aangevraagd had. De thans overleden Ingenieur Van den Broek, die enige tijd later minister van Financiën werd, kon ik als Nederlander op de man af vragen, of er onder de bevolking van Su name stromingen waren die band met de Verenigde Sta onder de toen bestaande oms digheden verkozen boven de derlandse connectie, en hij w de eerste, die openlijk erken dat zulke stromingen onget feld bestonden in het gebied. H wees in verband hiermede o op de politieke of nationale tekenis, welke de Billiton-conc sie hebben zou als eenmaal de exploitatie een aanvang g maakt was. De betrekkingen tu sen de Noordamerikaanse onde neming in Suriname en de vert genwoordigers der Billiton Ma schappij waren overigens, ge mij later bleek, van vriendscha pelijke aard. Ik zeide de heer V den Broek de indruk gekregen hebben, dat Mr. Cuff een zeer ge prononceerd isolationist was, vroeg hem of naar zijn oorde dit isolationisme persoonlijk wa dan wel in de politieke lijn va de Aluminium Company of Ame rica viel, en dus ook de hou van de hoofden der onderne te Paramaribo kon beïnvloe De heer Van den Broek, die per soonlijk bijzonder scherp sto tegenover het land, waar fij oorlog voerden, antwoord enigszins ontwijkend, dat ik trent dit laatste punt te Para maribo waarschijnlijk zelf een ander zou gewaar worden.

Te Paramaribo bleek, dat de zeer exlusieve plaatselijke „bau xiet-hierarchie' tot Mei 1940 vee blijken gegeven had van Duitse voorliefde, maar afgezien van die pro-Duitse antecedenten, die nog steeds veel aanstoot bleven ge ven, was er na 10 Mei in haar houding zeker niets, dat ook maar enigszins bedenkelijk genoemd had kunnen worden, behalve dat dat van haar niets uitging, da tot een verbetering der algemene stemming had kunnen bijdragen. Zolang deze stemming, door defaitisme gekenmerkt, geen verbetering onderging, bleven de „Amerikaanse" stromingen zich ten koste van de Nederlandse positie in de West ontwikkelen. Die stromingen werden versterkt door het feit, dat Amerika niet oorlogvoerend was en door de hoop van velen in Suriname dat het Westelijk Halfrond buiten het conflict zou blijven. Zij voerden later tot die zonderlinge, in Nederland ternauwernood bekenede episode van het operacomique-achtige „pronunciamento", dat in de kiem gesmoord werd, en dat onder leiding gestaan had van den Nederlandsen Territoriaal Commandant en den plaatselijken commandant der Noordamerikaanse troepen, die naar Suriname gekomen waren om de bauxietmijnen van de Aluminium Company of America te beschermen.

Rolla pens

— Meyboom

Battery terminals

— Meyboom